

ה י ד י נ ו ת י ש ר י ל

א.ד.

ה כ נ ס ו

פ ר ו ס ו ר י ל מ ס' 14/1

מישיבה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהוקמה
ביום ד', כ"ד בכסלו, תשי"ז
28.11.56, 8.45

נ כ ח ו :

- נ. חברי הוועדה:
- ב. א.זניה
- ט. איכילוב
- מ. הבין
- י. יוניצ'מן
- י. ישיהו
- י. ש. רוזנברג
- י. רטאל
- י. שופמן

מוזמנים: מר גוץ (נציגי הלשכה המרכזית
מר חבירון) למטאמיחטיקה

סדר-היום:

חוקי-יסוד (הכנסת), העיקרים 6 - 4.

=====

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.

לפי החלטה הוועדה הזמננו את נציגי
הלשכה המרכזית למטאמיחטיקה בקשר
לדיונים בסעיף 4 ו-5 של החוק.

י. שופמן:

הבעיה שעמדה בפנינו הייתה כיצד לנסח
את החוק כדי שמצד אחד יאפשר עידכון
מבחימלי של רשימות הבחורים ומצד שני יפגע במספר קטן ככל האפשר
של אנשים בעלי זכות בחירה, ולא יוכלו לחמש את זכותם.

ט. איכילוב:

אני נצא מתוך הנחה כי השנים הבאות
תהיינה שנות עליה, האם יוכל מרשם
החושבים לעדכן את רשימות הבחורים פעמיים בשנה או שיוכל להכין
רשימות בוחרים רק פעם בשנה?

מ. א.זניה:

הצעת הנוסח המקורית אומרת שכל מי
שהיה בן 18 ומעלה ביום 31.12 שלפני
שנת הבחירות יש לו זכות לבחור. טענו, כי נוסח כזה אינו מאפשר
עידכון מסטיק של רשימת הבחורים. על כן מציעים לקבוע שכל בן
18 ומעלה הוא בעל זכות בחירה, אולם למשישה לא יוכל שם לבחור כל
 עוד אינו כלול ברשימת הבחורים ולכן יחבנו פניות מרובות לבג"צ.

או.

מר גרץ:

החוק והחוקה, חוק ומסמך,
28.11.56

מר גרץ:

ויכוח בשאלה זו התנהל גם לפני הבחירות לכנסת השלישית והוצעו אז הצעות שונות. מטעמות טכניות המכנו בהצעה הזו למעשה להצעה שמוצעת כאן. היינו שכל מי שמלאו לו 18 שנה ומעלה ביום 31.12 של השנה שלפני ינת הבחירות יהיה זכאי לבחור. לקחו גם אז בחשבון שמספר הנשים המלאו להם 18 שנה אחרי היום הקובע ולפני יום הבחירות לא ישתתפו בבחירות, אם כי לא להם הזכות לכך.

אין אפשרות לעדכן את רשימת הבחורים מדי חודש. את הרשימות יריך להדפיס ולהפיץ בין המפלגות. לזה דרוש זמן. לבן הנוסח הראוי ביותר הוא, לדעתנו, הנוסח שהצעת החוק. הינוני מו"ב שבעיית העליה החדשה היא חמורה במידה זו, מטני שלפוליס החדשים בלאו הכי בחדשים הראשונים לתיותם בארץ אין זכות בחירה.

וטרדה אשר לפני זמן מה מונחה של-ידי משרד הפנים הכינה הצעה לפנקס בוחרים קבוע, והגישה מסקנותיה לשר הפנים. לפי הצעה זו יפורסם פנקס בוחרים אחת לשנה. הפנקס אשר יתבסס על הנתונים של 31.12 לשנה הקודמת יפורסם ב-1 באפריל בכל שנה ויהיה פתוח לביקורת, לבדיקה ולערעורים עד ל-15.7, בו יכנס לתוקף. הפנקס ישאר בתוקפו עד ל-14.7 של השנה הבאה.

י. שופמן:

הצעה זו היא בניגוד לחוק, כי יוצא לפיה שאדם אשר מלאו לו 18 שנה ב-31.12.57 לא יוכל להשתתף בבחירות שיחסימו לפני 15.7.58, אם לא היה בן 18 ב-31.12.56.

ש. יוניצ'מן:

ברור שאין אפשרות לכלול מראש ברשימת הבחורים את הפוליס החדשים שיעלו ארצה זמן קצר לפני הבחירות. אבל אפשר לדעת מראש מי מבין החושבים הקבועים יהיה בן 18 ביום הבחירות וזהתאם לכך להכין בטור מועד את רשימת הבחורים. באופן כזה כל מי שמלאו לו 18 שנה ביום הבחירות יוכל לבחור. אני מציע זאת, מטני שקשה לי להשלים עם הרעיון שלחיליים לא תמיד תהיה זכות להצביע.

מר גרץ:

בבחירות לכנסת השלישית התברר כי בכרטיסיות הרישום של רבית מהפוליס החדשים מופיעה רק שנת הלידה, אך לא מופיע חודש הלידה. מספר מקרים כאלה היה די גדול. אנשים אלה יצטרכו להצהיר בהית-המשפט שמלאו להם 18 שנה בחודש מסויים, אם לא רק שנת הלידה אלא גם חודש הלידה יהיו הקובעים בקבלת זכות הצבעה. יתכן שגם זה ברישום יתוקן עם הזמן, אבל כיום כ-40% מבין הפוליס החדשים לא מפרו את חודש הלידה שלהם. לכן בבחירות הקודמות הוחלט לא לכלול ברשימת הבחורים כל אלה אשר לגביהם היה חשק אם אמנם מלאו להם 18 שנה ביום הבחירות, וכל מי יראה עצמו מקונה יכול היה לפנות לביית-המשפט. בבחירות הקודמות נגע הדבר ל-8000 איש לערך. זה היה הנימוק הראשון לאי-קבלת הנוסח האומר שמי שמלאו לו 18 שנה זכאי לבחור.

הנימוק השני והחשוב יותר היה שנוסח הזה היה שולל אפשרות לקיים פנקס בוחרים קבוע.

מ. בגין:

כדי להבליט הבלטת-יתר שכל מי שמלאו לו 18 שנה זכאי לבחור, מציע אני לכתוב: "... היה בן 18 או מעלה", במקום "... היה בן 18 ומעלה".

ג. זונניה:

הואיל ושתי ההצעות הוצעו כאן לניסוח המעיק אינן פותרות את הבעיה, חושב אני שצריך לכתוב "מי שהיה בן 18 ומעלה בשנה שלפני שנת פנקס הבחורים".

היו"ר נ. ניר:

אין עדיין סוג כזה.

י. שונמן:

אני סבור שאי-אפשר לכלול בחוק-יסוד
סוג כמו סנקס-בוחרים.

הנימוק של חה"כ יוניצ'מן, אשר חזק
כי אין לשלול זכות בחירה מאנשים המשרתים בצבא, איננו נימוק.
גם לגבי השירות הצבאי ישנו יונן קובע. מי שלא מלאו לו 18 שנה
היוט זקובע מחגיגים רק בשנה הבאה, כאשר עבר כבר את גיל 18 ומתקרב
לגיל 19. כך צריך להיות גם לגבי זכות הבחירה. לכן חושב אני
ההנחה המוצע בחוק הוא הטוב ביותר.

ש. יוניצ'מן:

אנחנו לוקחים בחשבון "הבחירות חמיד
יחסימו בחודש יולי או אוגוסט. אבל
גם הבחירות יחסימו בדצמבר, "נחון כמעט "לם יאבד את זכות
ההצבעה. אין חילוקי-יסודיים על כך שמי שנדרש על-ידי המדינה לשרת
בצבא צריך לקבל את זכות ההצבעה. לכן, אם אמרתי הדבר, הייתי מציע
לכתוב בחוק-יסוד שמי שהוא בן 18 ומעלה זכאי לבחור, ולא שאיר את
קביעת הטרטים המכנייט לחוק הבחירות. יתכן שמסרר הרישום יתקדם
העבודתו ויוכל לעדכן את רשימות הבוחרים פעמיים בשנה.

י. ש. רוזנברג:

אני הצעתי כי יהיה כתוב: מי שמלאו
לו 18 שנה ומעלה ביום האחרון לשנה
שלפני ביום כהונתה של הכנסת.

אם ייאמר בחוק "היום האחרון שלפני
"נת הבחירות" אפשר להביא ע"י כך לדחיית הבחירות. לפי הצעתי
יתכן שחישלל המשרות הצבעה מאנשים מספר שמלאו להם 18 שנה, אבל
לפחות זאת תהיה יציבות בהענקת זכות בחירה.

אם הכנסת תתמודד לאחר שכיחנה 4 שנים,
יחסימו הבחירות ביולי וכל אלה שמלאו להם 18 שנה ביום האחרון
שלפני "נת הבחירות יצביעו. אם הכנסת תתמודד שרם זמנה יספידו
מספר אנשים את זכות ההצבעה, אבל המסד זה יצא בשכרה של היציבות.
בחוק-יסוד צריך להקבע למי זכות ההצבעה, ואין להשאיר דבר זה
לקביעתו של חוק הבחירות, אשר יתקבל מדי פעם בפעם על-ידי הכנסת.

מר ירון:

אני חושב שהצעתו של חה"כ יוניצ'מן
היא הפתרון המתאים להקניט זה. אנחנו
דנים כאן בחוק-יסוד וכשט שלא נמבעו בו טרטים סוניט ביחס לשיטת
הבחירות, "נקבעה בחוק זה באופן כללי בלבד, כך אין גם לפרט
את כל הטרטים הדרושים להסדרת זכות הבחירה, אלא יש לקבוע באופן
כללי למי ניתנת הזכות הזאת. כל הטרטים הדרושים להסגלת הזכות
ייקבעו בחוק הבחירות.

כדי למנוע פניות לבג"צ בעקבות
הנאמר בחוק-יסוד כי לכל בן 18 ומעלה הזכות לבחור, ייאמר
כי הזכות הזאת היא בהחלט לאמור בחוק הבחירות. היינו - יאויין
בחוק-יסוד אינו מקנה זכות אבסולוטית לבחור לכל בן 18 ומעלה;
מי שמלאו לו 18 שנה יהיה געל זכות בחירה, אבל לא יוכל לבחור
אלה למעשה אם לא נכלל שמו ברשימת הבוחרים.

הקשרות

לכן, כשט ששאלו אתרוח/הבחירות אינן
נאות על פתרון בחוק זה, אלא בחוק הבחירות, כך יש להשאיר גם את
הטרטים הקשורים בזכות בחירה וקטיבית ופאסיבית לחוק הבחירות.

י. רמאל:

יתכן שהצעה זו טובה ולשעמיה. אבל
אנחנו מכירים את המיניצ'מן שלפני
הבחירות. יתכן שמסלגות מרשימות תהיינה מעוניינות בבחורים
שעדיין; מסלגות אחרות לא תהיינה מעוניינות בהם. לכן קביעת זכות
הבחירה עלולה ליימש נושא לזכות לפני הבחירות וכדאי למנוע אפשרות כזאת.

דטו"ח חת"ה, חוק
28.11.56

או.

י. רטאל:

הנוסח המוצע בהצעת החוק לקרי מסני
שהוא יוצר תקופה ארוכה מדי בין
הירות הקובע לבין יום הבחירות. אם ילושה חדשים מספיקי להוצאת
הודעה לרשימת הבחורים הליחי מציג לקבוע את היום הקובע שלושה
חדשים לפני יום הבחירות. באופן כזה, אם הבחירות מתקיימות
ביומי יוכלו להשתתף בהן כל אלה שמלאו להם 18 שנה באטריל.

מ. בגין:

אני רוצה להעלות הצעה לשיטול-זעום
של החברים. אני מציג להפריד בין
הכלל שלמי שמלאו 18 שנה יש זכות בחירה לבין הפרט הבא לחמש
אם הזכות הזאת באמצעות רשימת הבחורים. נוכל להשיג זאת אם נכתוב:
"זכות הבחירה לכנסת ניתנת לאזרח ישראלי שהוא בן 18 או למעלה
מ-18, אם לא נשללה ממנו זכות זו על-פי חוק. והאריך החלום לקביעת
רשימת הבחורים ייקבע בחוק".

על-ידי נוסח זה מדגישים את שאיננו
מעוניינים שהענקת זכות בחירה תהיה "נין" שומף הנתון ותלוי בקונסטלציות
מירימות.

הכלל הגדול הוא שחוק-ימנו קובע למי
זכות הבחירה. הפירוט ביחס למימושה של זכות זו ייקבע בחוק אחר.
אני רוצה שיהיה ברור, כי הכוונה לסוג
מפויים של אנשים: אלה שמלאו להם 18 שנה.

ש. הלל:

ברצוני להעיר לאלה המוענים שכל מי
שמלאו לו 18 שנה, אפילו יום לפני
הבחירות, צריך להשתתף בבחירות. אם תתקבל הצעה הזאת, פירוט הדבר
שהמיטול בהכללת אנשים אלה ברשימת הבחורים יתחיל בחרת מלאו להם
18 שנה, היינו - כאשר יהיו עוד תלמידים. אני חושב שנגרום רעה
למדינה אם נכניס את בחי-מסר החינוכיים למערכת הבחירות.

אני מציג להוציא הוראה האומרת
"המיטול המעשי בהבטחת זכות בחירתו של אדם לא יתחיל כל עוד לא
מלאו לו 18 שנה, אף אם ביום הבחירות יהיה כבר בן 18.

ז. איכילוב:

החברים שואטים לכך שתהיה רשימת
בוחרים מקודכנת. אני רוצה להביע
תקווה שנוכה לעליה בקנה-מידה כזה שמסרד הריטוט לא יוכל לקיים
רשימת בוחרים מקודכנת.

ידועות לנו תוצאות הבחירות בצבא -
אני מתכוון לשנחונים שבגיל הצבא - ואני יודעים שתוצאות אלו זהות
כמעט לגמרי עם תוצאות הבחירות שמחוק לצבא. זאת אומרת שיש קרב
הנוסח המוצע כגון יפסידו אלמים מספר את זכות הבחירה לא לטעם
הדבר של חו:אות הבחירות. לכן, בגלל מספר קטן יחסית של בוחרים,
אם נבלאו הכי אינם שווים להמפיץ על תוצאות הבחירות, אין לצנות
מן הנוסח המוצע לנו.

ח. יעזניה:

אני לא בעד האקטור של תה"כ בגין לומר
"בן 18 או מעלה", ממני הבחורה מקובל
הפגנון "בן 18 ומעלה" וברור למי הכוונה.

אני מציג להגיד בפירוט: כל אזרח
ישראלי בן 18 ומעלה יהיה בטל זכות בחירה. ורך החישוב של גיל 18
תיקבע בחוק".

ה ת ל ט ה

הוחלט כי דרך החישוב של גיל 18 תיקבע בחוק אחר.

המחליטה לתברי-הכנסת איכילוב ורוזנברג.

או.

בחוק הנוסף צריך להקבע לא רק מי נכנס
לרשימת הבוחרים, אלא גם כיצד מפעיל

מר ידיו:

גיל 18 את זכות הבחירה.

אני מבקש את היועץ המשפטי להכין נוסח
מתאים לסעיף 4, בהתאם להחלטת הוועדה.

היו"ר נ. ניר:

סעיף 5

י.ט. רוזנברג:

אני מציע להשאיר את סעיף 5 ללא שינוי.
גם במקרה זה צריכה להיות יציבות וצריך
להיות יום קובע, כדי שאלה אשר לא הסכימו לכלול או
שרשימת המועמדים מפאת גילם יוכלו לערער על כך, ולהגיש בקשה
לביטול-הדין הגבוה לצדק.

מ. יוניצ'מן:

הסיפא של סעיף 4 האומרת שיכול לבחור רק
מי שהיה בן 18 ביום האחרון שלפני שנת
הבחירות באה מסוים קשיים טכניים בעידכון רשימת
הבוחרים. אולם קשיים כאלה אינם קיימים ביחס
לרשימת המועמדים. לכן יכול להיות מועמד
גם מי שמלאו לו עשרים ואחת שנה זמן קצר לפני
הבחירות. אפשר לומר כי יכול להיות מועמד
מי שהיה בן 21 ומעלה ביום הגשת רשימת המועמדים.

מר כהן:

למען היופני בלבד הייתי מציע כי גם בסעיף
זה נעשה כטם טעמינו לגבי קביעת זכות בחירה
טקטיבית ונעביר את אופן קביעת גיל 21 לחוק אחר.

לכן מציע אני לנסח את הסעיפים 4 ו-5 כך:
סעיף 4: "כל אזרח ישראלי שהוא בן 18 ומעלה זכאי
לבחור לכנסת, אם לא נשללה ממנו זכות
זו על-פי חוק;

סעיף 5: "כל אזרח ישראלי שהוא בן 21 ומעלה זכאי
להבחר לכנסת, אם לא נשללה ממנו זכות
זו על-פי חוק;

סעיף 5א: "חוק הבחירות יקבע הוראות הביצוע
לסעיפים 3, 4, 5 ובפרט ייקבעו בחוק
הבחירות המועדים שבהם אדם צריך להגיע
לגילי הקבועים בסעיפים 4 ו-5 בכדי
שיוכל להשתמש בזכויות האסורות בהם."

ב. אזניה:

אינני מסכים להקבלה בקביעת הגילים לצורך
סעיף 4 וסעיף 5. בעוד שכל ניסוחו של סעיף 4
נובע מהקוטי הטכני שבקביעת גיל 18 ועידכון רשימת הבוחרים,
לא קיים קוטי זה ביחס לקביעת גיל 21. לכן אין צורך
בסעיף 5 בכל פירוט.

אני מסכים להצעת היועץ המשפטי, בתנאי שלא
יהיה בסעיף 5 כל פירוט וייאמר בו: אזרח ישראלי בן 21
ומעלה זכאי להבחר לכנסת. בסעיף 5א ייאמר שחוק הבחירות
צריך לקבוע רק את המועד ביחס לגיל 18, היינו -
רק לגבי סעיף 4.

ע. איכילוב:

אם לא תתקבל הסתייגותי לסעיף 4, אצביע בעד
הצעת היועץ המשפטי ונגד הצעתו של ח"כ אזניה.
אני סבור שאריך להיות נוסח אחיד בסעיפים 4 ו-5.
אני רוצה כי אותן ההקלות שיוענקו לבני 18
למען יוכלו לבחור, וכדי שמספר קטן ככל האפשר של
אנשים יפסיד את האפשרות מעשית לבחור, יינתנו גם
לבני 21 למען יוכלו להיות מועמדים לכנסת.

ס. בנין:

בחוק-היסוד יש לקבוע את הכללים היסודיים
ביחס לזכות לבחור ולזכות להבחר. הפרטים
יבואו בחוק אחר. אולם בעוד שביחס לרשימת הבוחרים
ישנה הצדקה לקבוע כיום קובע תאריך הרחוק
מתאריך הבחירות, אין הצדקה לכך במקרה של
רשימת המועמדים. אני מציע לקבוע את יום הגשת
רשימת המועמדים כיום הקבוע לקביעת גיל 21.

או.

ט בגין: כן הייתי מציע למחוק את המלה "כל" בפתיחת הסעיפים 4 ו-5, מפני שהיא אינה אומרת דבר, ומבחינת הסגנון הנה מיותרת.

ב. אזניה: אני מסכים לקביעת יום הגשת הרשימות כיום הקובע.

ה ח ל ט ה

יום הגשת רשימות המועמדים לכנסת יהיה היום הקובע לחישוב הגיל לצורך סעיף 5. הנוסח הטופי יוגט על-ידי היועץ המספטי בישיבה הנאה.

סעיף 6

היו"ר נ. ניר: בסעיף זה היו הצעות מספר, הן לצמצום והן להרחבה.

ט. יוניצ'מן: אני הצעתי לכלול בו את המרטכ"ל,

ס. בגין: נשאלת השאלה אם קציני צבא הקבע כלולים במונח "עובדי מדינה". אם כן - יש לכתוב וחק זה שעובד מדינה הרוצה להיות מועמד לכנסת חייב קודם-לכן להתפטר מתפקידו, ולע רק להפסיק את עבודתו עד לאחר הנחירות. יש לעשות זאת מפני שאנו חרדים מאד לכך שבצבא ובייחוד בפיקוד לא תהיה מפלגתיות. לא רצוי שיהיו ניגודים מפלגתיים בין מפקד לבין האנשים שהוא מובילים לקרב.

יש הבדל בין בעלי התפקידים הכלולים עתה בהצעת סעיף 6 ואשר לגביהם נאמר שאינם יכולים להיות מועמדים לכנסת, לבין עובדי המדינה, וביניהם גם קציני צבא, אשר יכולים להיות מועמדים, אלא שתחילה חייבים להתפטר מתפקידם.

ט. הלל: אין לי נפקא מינה אם קציני צבא, כדי להציג מועמדותם לכנסת, יצטרכו להתפטר או שיוכלו רק לקבל חופשה מתפקידם. אבל אני רוצה להזהיר מפני הארגומנטציה שהטמטט בה חה"כ בגין, שאין זה רצוי שמפקדים המובילים אנשים לקרב יופיעו אחר-כך ברשימת מועמדים מסוימת. הרי לקרב מובילים לא רק אנשי צבא הקבע אלא גם ובעיקר אנשי המילואים, שנמנים עליהם אנשי איבוד רבים ואנשי מפלגות שונות.

ט. יוניצ'מן: הכוונה איננה רק לאלה המובילים לקרב; הכוונה למי שמקבל את הטייונים לצבא ויש לו אפשרות השפעה עליהם.

ט. הלל: קודם-כל השפעה כזאת יכולה להיות לא בידי קצינים דווקא, אלא בידי סמלים ורבי-סמלים. כמו כן, השפעה כזאת יכולה להיות גם באוניברסיטה על-ידי הפרופיסורים. לכן אינני מציע שנמיל את האיסור על עובדי המדינה.

י. רוזנברג: באופן עקרוני אני מתנגד לצמצום חוג האנשים היכולים להציג מועמדותם לכנסת. אני חושב שזכותו של כל אזרח ישראלי להיות מועמד לכנסת ואין לשלול ממנו זכות זו. אני מוכן להסכים לכך שייכללו בסעיף זה הרבנים הראשיים וכי אסור יהיה להם להציג מועמדותם גם לאחר שיצאו פנסיה. אני חושב שזה נאה מבחינת מעמדם.

אני מסכים לכך שטופטים ודיינים לא יוכלו להיות מועמדים כל עוד מכהנים בתפקידם. אבל יותר להם להציג מועמדותם לאחר צאתם לפנסיה. אני מסכים גם לכלול בסעיף זה את המרטכ"ל. אבל אינני חושב שיהיה זה הוגן לכלול בו את קציני צבא הקבע ואת פקידי הממשלה. לכל היותר אפשר להטיל איסור גם על האלופים, אך לא על מנהלים הכלליים של משרדי הממשלה.

ועדת החוקה, חוק
וטופס, 28.11.56

או.

ע. איכילוב:
אני תומך מלוא התמיכה בהצעה לכלול את קציני הצבא הבכירים ואת פקידי המטולה שיצטרכו להתפטר מתפקידם אם ירצו להיות מועמדים לכנס.

ב. אזניה:
אני מסכים לכלול את הרמטכ"ל ואת הרבנים הראשיים לישראל. אינני מסכים להכללת הפקידות.

ג. יוניצ'מן:
הסעיף מאפשר קומבינציות טובות. קרה בנחירות האחרונות שאנשים היו נוטלים חופשה, מציגים מועמדותם ברשימה מסוימת, נבחרים ואחר-כך מתפטרים מהכנסת. אלה אנשים שהמפלגות וציגות מועמדותם, מפני שהם מושכים קולות לא בגלל היותם אנשי מפלגה זו או אחרת, אלא בגלל תפקידם או אישיותם.

ד. כהן:
אני בעד ההצעה המרחיבה ביותר. ניסחתי את כל ההצעות שנשמעו בישיבה זו ובישיבה הקודמת לגבי הרחבה אפשרית או רצויה של הסעיף ואני מציע את הנוסח הבא:

- לא יהיו מועמדים לכנסת: (1) נשיא המדינה,
- (2) שופט, כל עוד הוא מכהן בכהונתו, (3) דיין של בית-דין דתי כל עוד הוא מכהן בכהונתו וכן רב הממשל ברבנות, אף אם אינו מכהן כדיין,
- (4) מבקר המדינה, (5) עובד מדינה בכיר וקצין בכיר בצה"ל בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק.

ה ח ל ט ה

ההצעה כי נשיא המדינה לא יוכל להיות מועמד לכנסת נתקבלה

ההצעה כי שופט כל עוד הוא מכהן בתפקידו לא יוכל להיות מועמד לכנסת - נתקבלה

ההצעה כי דיין של בית-דין דתי כל עוד הוא מכהן בתפקידו לא יהיה מועמד לכנסת - נתקבלה

ההצעה כי מבקר המדינה לא יוכל להיות מועמד לכנסת - נתקבלה

ההצעה כי רבנים כל עוד מטמטים ברבנות לא יהיו מועמדים לכנסת - נתקבלה

הסתייגות לחה"כ אזניה, רפאל ורוזנברג.

ז. ט. רוזנברג:
לאור החלטה זו אני מציע לכלול גם סנהיגים רוחניים של עדות דתיות אחרות.

ב. אזניה:
ענין הכהונה הנוצרית הקדושה היא בעיה אקטואלית וחריפה מאד. אם אנחנו נוגעים בשאלה זו, יש להקדיש לה דיון מעמיק ויסודי ביותר. אני אומר זאת אלה אשר הצביעו בעד ההצעה האחרונה.

ד. כהן:
כאשר היסור בישראל את הרבנים עם הכמרים הנוצריים הנדילו תמיד באלפי הבודלות. אין דומה כהן-דת נוצרי לרב המטמט אצלנו ברבנות. אני מתכוון לאלה המטמטים למעשה ברבנות, שהנם רבנים מטעם המועצות הדתיות ומקבלים משכורת מקופת המדינה, אלא מסיבה זו או אחרת אינם דיינים. אם חוששים מפני השפעה, הרי השפעתם של אלה גדולה בהרבה מהשפעתם של הדיינים היושבים בבית-המשפט ואשר הציבו הרחב אינו רואה ואינו מכיר אותם. בזה הם נבדלים מהשופטים, שטמטם מתפרסם בעתונות ואשר מטמטיהם מתנהלים בדלתיים

מר כהן:

להגבלת

פתוחות. לכן אם יש טעם/זכותם של הדיינים להיות מועמדים לכנסת, אזי ראוי זה על אחת וכמה על הדיינים המסמטים כרועי הציבור. אצל הנוצרים יש אנשים בעלי מעמד דומה, ואינני רואה כל קושי לכלול אותם גם כן. אבל אין אצל מוסלמים ואצל הדרוזים אנשים המסמטים ברגבות כביכול. יש רק אנשים בעלי תואר מעין זה, אבל הם אינם כלי-קודש.

אם ישנה הצעה להרחיב את תחולת האיסור גם על העדות הנוצריות, הייתי מציע לכלול את הכיטופים.

הלל:

אני מציע לבדוק את המקובל לגבי סוגיה זו בארצות אחרות. אינני חושב שנוכל להטיל על הכתות הנוצריות הגבלות חמורות מאלו הקיימות בארצות אחרות.

י.ט. רוזנברג:

האם הרבנים שהיועץ המספטי דיבר עליהם אינם עובדי המדינה?

מר כהן:

זוהי שאלה שעדיין שנויה במחלוקת. לא ברור אם אלה המקבלים מסכורת - בעקיפין או במישרין - מקופת המדינה הם עובדי המדינה.

י.ט. רוזנברג:

אם מחליטים על הרחבת הסעיף, אני מציע לכלול בו גם כל ראש עיריה ופקיד עיריה המקבלים מסכורת מקופת המדינה.

היו"ר נ. ניר:

נדחה לישיבה הבאה את ההחלטה על כך אם גם כהני דתות אחרות לא יוכלו להציג מועמדותם לכנסת. עתה נצביע על ההצעה להטיל איסור על קציני צבא ופקידים בכירים להציג מועמדותם לכנסת.

ה ח ל ט ה

בתקבלו עתי גירסאות:

- (א) לאסור על קציני צבא בכירים ועל עובדי מדינה בכירים להציג מועמדותם לכנסת;
- (ב) לא להטיל כל איסור.

י.ט. רוזנברג:

אני מבקש לציין כי גם אלה שהצביעו בעד גירסה ב' הסכימו להטיל איסור על הרמטכ"ל.

ב. אזוביה:

אם תתקבל גירסה א' יש להוסיף כי היא אינה חלה על הסורים.

מר כהן:

נכון, אלא שלפי הנוסח שהצעתי אין צורך לומר זאת במפורט, מפני שתפקידי הפקידים שאיסור זה יחול עליהם צריכים להקבע בחוק.

היו"ר נ. ניר:

נסיים בישיבה הבאה את ההצבעות בסעיף זה בשאלת הכללתם של הרמטכ"ל, כהני דתות אחרות, ראשי העיריות. כן נצביע על סעיף 1.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.